

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy kótotu w Smolerjež knihicziščječni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Njedzela Estomihi.

Jan. 4, 19—30.

Wopomńmy słowo Sbožnika: „Bóh je Duch, a šchwóž
dže so k njemu modlicž, dyrbi so w duchu a w prawdže
k njemu modlicž.“

Bóh je Duch,

duž dyrbimy 1. so w duchu k njemu modlicž,

2. so wot Ducha do wscheje wěrnosće wo-
džicž dacž.

1. Bóh je Duch! Jako džěczi smy tónle šchpruch
hizom wukli. Ale smy jón tež srosymili? Bóh je Duch,
tón dołonjany, to šwětko, w kotrymž žana čěmnosć njeje.
Wón je Duch, kiž naschemu dušej napschecziwo steji.
Duž dyrbiš so k njemu modlicž w duchu, jako k Duchej
s twójim duchom. Chzesch-li so k njemu modlicž, dyrbiš
so posběhnyč wsche tuteje čěmneje hrěschneje semje
k čistemu šwětku, w kotrymž Wótz bydli. Ty jeho nje-
šmješ k šebi dele czahnyč, ale dyrbiš so posběhnyč
k jeho šwjatemu woblicžu. Mny šebi nješměny jenož na
pohanow myšlicž, kotřiž psched šwójimi pschibohami klecza,
niž jenož so džiwacž samaritškej žonje, kotraž ma město
modlenja sa najwažnišche, ně, pomyšlmny šebi tež, kał wjele
šwontowneje Božeje šlužby je tež mješ nami. Še dha
njedzelska Boža šlužba tež pola wschittkich modlenje k Bohu
w duchu, spodobna psched wschewědomnym Bohom? Šchto
čěhnje tebe do Božeho domu? Lubosć k Bohu, žedženje

po nim? abo morwe šwucženje? Šdnyž so w Božim domje
pošydnyšch, prošyšch ty wo Bože žohnowanje k šwojej
nutrnosćzi? Ty kherlušch šaspěwašch, šacžywašch tež, šchtož
ty spěwašch? Ty pošluchašch na přědowanje, ale šy tež
s duchom a s wutrobu pódla abo kłodža twoje myšle
druhdže? Wopomńmy, so je wysche naš wschewědomny
Bóh, kotrehož wóczko naš pschewodža na wschittkich našchich
puczach. Bóh je Duch, duž dyrbimy so podacž s našchim
duchom do Božeho Ducha a wschittko, šchtož naš wot njeho
džěli, šabnyč, so bychmy jemu šamemu žiwi byli. To je
modlenje w duchu.

2. Wot Ducha pał dyrbimy so tež dacž do wscheje
prawdy, do wscheje wěrnosće wodžicž. Tak modlimy so
k Bohu w prawdže. Šohladašmy na Sbožnika pschi Šaku-
bowej studni! Wón se šwojim duchom šamaritšku žonu
do wscheje prawdy wodži. Wón jej wotkrywa jejne žyłe
žiwjenje s jejnymi hrěchami, so by ju k pokucže dowjedł a
lacžnosć po šbožu w njej wubudžil a tak ju pschewodžal
na pucz živjenja. To je najwjetšche žohnowanje Božeje
šlužby, so našche modlenje tež ploda pschinyke w našchim
živjenju. Ach, so bychmy so tola kručze pruhowali, šchto
šy našche Bože šlužby hódne psched Bohom, kał wjele na-
schich modlitwow je njewěrných. Šdnyž našche živjenje to
štare wostanje, hdyž žadny plód so njepokasuje, potom
njeje wěrne a prawe. To pał je prawa Boža šlužba,
kotraž kšchesczijana pokhila, na jeho šlabosć dopomina,
k pokucže wubudzuje, ale tež s Božej hnadu s nowa
troštuje, psches štarosće a čětpjenja šwěta posběhuje,

Ĺ nowemu žiwjenju pohnuwa, Ĺ nowej šwěrnosczi w powołanju poſylujuje. To wopomnmy woſebje nětko pſchi ſpocžatku ſwjataho poſtneho czaſa:

Bóh je Duch, a ſchtóž chce ſo Ĺ njemu modlicž, dyrbi ſo w duchu a w prawdze Ĺ njemu modlicž.

Hamjeń.

Njesapomń modlitwu!

Modl ſo, ſrudna wutroba,
Sdnyž cze ſtyſt a horjo tyſchi:
Twoje ſkóržby, ſdychnjeńcžta
Esmilny Wóćez w njeju ſkſchi;
Wón cze, wolaſch dowěrnje,
Wěcže ſ nuſy wumóže.

Wiſchińdže jeho prawy czaſ:
Wuſkſchi wón ſdychowanje,
Wiſchimnje ſ móžnej ruku naſ,
A nam ſkhabža rjeńſche ranje;
Wiſchitke ſkſly we wóćžku
Potom wuſkſchene ſu.

Duž prjecž je ſtaroscžu wſchej,
Modl ſo w Jeſuſowym mjenje;
Wěru ſlož na jeho krej,
Dha maſch wěſte wuſkſchenje,
Wiſchetož jeho ſaſkſužba
A njeju wrota wotanka.

Zandžela Bóh póćzele,
Wolaſch ſo we nuſy Ĺ njemu;
Twoje ſwjaſki roſwježe,
Ežakaſch ſtroſchtne, wěriſch jemu.
Njedwěluj, twar na Boha,
Sa wſchón ſchjž wón pomoz ma.

Maſch-li Boha po boku,
Dha wſchě ſtrachi kónža ſmėja;
Njech tež pucže w cžernjach du,
Ełóncžnje tola róže kčėja;
Phtaj jeno ſ modlitwu
Božu wóćžnu wutrobu!

K. A. Fiedleſ.

Či lěta w Ruſkej.

Hiſtorija originalna powjeſčž ſ Napoleonowych wójnaw.

Spisal M. A. Kral.

(5. pokračowanje.)

Někotre dny poſpochi jěchachmy ſa ſwojim lubym wſchkom, kiž bě tež wſchu nadžiju ſhubil, pſchetož jedyn džen pſchiſtupi wón Ĺ nam a rjeńny ſ hluboko hnutym hłóſom: „Džěcži, wiſchitko dobycže je nimo, hladaj kóždy, kał do wóćžneho kraja pſchińdže — my dyrbimy ſo džělicž!“ — Nětk ſhže ſo ſe ſwojim adjutantom ſaſo na ſanki, hđžež hiſcže dwaj mólcžkaj koſſerſaj ſtejeſchaj; jedyn kanonier pał pohoncža cžinjěſche. Po krotkim roſžohnowanju ſačahnyſchaj ſuchaj konikaj, a my — běchmy ſami. Eſanki ſo ſady hole ſhubichu. Eſněhoweho mjeczela dla dołho ſa nimi hladacž njemóžachmy, tola ſkſly nam we wóćžomaj ſtejachu, pſchetož ſchto dyrbjachmy nětko ſapocžecž?

To bě poſlednje dželenje ſ naſchim majorom, pſchetož my jeho wjazy wohladali njeſkmy. Hacž do dženſniſcheho dnja ničtó njewě, hđže je ſ Šiller woſtał, abo hđže ſnano je wumrjeł, pſchetož domoj ſo wjazy wróćil njeje. Najſterje ſu drje jeho

koſalojo ſabili abo ſajeli, a je jim pod rukami wumrjeł, tał ſo ſu jemu w zuſbje row wuryli.

Nětk tu ſaſo ſami ſtejachmy w dalokej zuſbje, tola niz žyle ſami, pſchetož někotre tyſkazy njeſbožownych towaſchow běchu w runej žalosczi. Po malych ſtađkach chžychmy ſo hacž domoj pſchebicž, ale luba wóćžina bě hiſcže jara daloko. My ſo ſrěcžachmy, ſo chžemy ſo bóle Ĺ polodnju na pucž podacž, ſo bychmy ſkerje a lěpje na półſte ſtrony pſchiſchli. Mjes nami běſche tež wſchſchi kanonier Vogel, tón nětko wjedženje naſcheho ſtableſchta na ſo wſa. Wón běſche rodženy ſ Habrachcžiz (Eberſbach) pola Radeburga w Saſkej. Žonu a džěcži běſche domach ſawoſtajil, a tyh dla tał domoj khwataſche. Wbohi! — wón ſwojich lubych wjazy wohladal njeje.

Naſche małe ſtableſchto pſchezo bóle hromadu ſlěſe, jedyn po druhim ſo ſhubi, woſta mormy ležo. My pał pſchezo te krotkemu wjecžoru jěchachmy. Běchmy po prawym hiſcže ſbožowni, doleł naſ kuche koniki njeſechu. Wowſa pał wone žaneho njedoſtachu; ſkoma abo ſtara trawa w ſerčach, to bě jich ſchpatna piza. Duž móže ſebi kóždy myſlicž, ſo naſche jěchanje ſpěſchne njebě. Doleł pał běchmy ſo wot hłowneho džěla wójſka kžetro na bok podali, dha tola dyſ a dyſ někaſku wjeſ abo jenotliwe wobhđenje namaſachmy, w kotrymž móžachmy w nozy khwilu wotpocžnyčž. Tajke byđta běchu tehdy w Ruſkej njemało hubjene, ſ najmjeńſcha po naſchim ſbacžu; běchu wſchitke drjewjane a je ſkomu kryte. Etrwy pał běchu pſchezo jara cžopke, doleł w kóždej móžne kchachle ſtejachu.

Sunu běchmy ſebi tež na burſkim dworje woheń ſadžělali a ſo pſchi nim wohrjewachmy. Duž pſchida ſo Ĺ nam młody franžowſki kſraſſier. Sało chžyſche ſo tón Ĺ naſchemu wohrjewadku khdnyčž, wón ſ dohom wobłědny, pocža tam a ſem khablacž a padže ſnał, te ſkowa wuwolaſchſi: „Sa mru, ja mru!“ a bě mormy. Bě to rjany pachok. Sa Ĺ njemu pſchiſtupich, ſo bych pohladał, hacž tola žana rada wjazy ſa njeho njeje. Duž wotſpinach jemu jeho kſraſ, ale bórſy pytnych, ſo bě tu wſcha próža podarmo; wón woſta mormy. Pod kſraſom mējaſche wbohi někotre kraſne židžane rubiſchta, wěcže ſ Moſkwy, Ĺ temu tež jara leſnu móſchnicžku. W njej běchu někotre ruſke ſkote ruble a tójiſchto ſlěbornych pjenjeſ. Te ſtykach ſebi do ſwojeho dybſa. Ale móſchnicžka ſo mi tola hiſcže bóle lubjeſche, pſchetož wona běſche jara wuſchitnje ſeſchita. Hiſcže dženſa mje wo nju mjerſa. Takama běſche ſ kohljeje kóžki džělana. Bě to kaž wutykana kohliza (Wieſel), a do jejneje huby ſo pjenjeſy tykachu abo ſo tež ſ njeje wuſchpowachu. Sejneje wóćžny běſchtej rjanej ſchleńcžanej. — Bórſy pſchińdžechu někotſi towaſchojo ſemrjeteho Franžowſy, ſwuſkſachu jeho a wuſuchu jeho pſchimjerſnjenej ſchłórni. Na jeho cžěle namaſachu hiſcže tołſty pjenježny wopaſ (Geldſake), kotryž ſobu wſachu. Pomhał tónſamny drje tež jim ničžo njeje.

Jedyn drugi džen namaſachmy młodeho weſtſaliſkeho trompejtaria na ſwojim torniſtru ležo. Sa napominach jeho, ſo dyrbi tola ſtanycž a ſobu cžahnyčž. Ale wón bě ſmjercž ſpróžny a khorý a ſtoržeſche, ſo kroczele wjazy hičž njemóže. Sa ruku pod jeho hłowu položich, ſo bych jemu na noſy pomhał, ale w tymſamym wołomiku wón ſ hluboka ſdychny: „Etrwocže mojich lubych ſt“ a ſ tym bě njebohi. — Wón drje mējaſche, ſo dyrbu jeho lubeju ſtarſcheju wot njeho poſtrowicž; ale kał dyrbjako mi to móžno byčž, hđž jeju njeſnajach a wbohi trompejtari žaneho wopiſma pſchi ſebi njemējaſche? — Na lubeju ſtarſcheju běſche ſebi myſkil w dalokej zuſbje; bě jeju mēł we wutrobje, jało wóćžko hižom mrejaſche; mēł tyh lubych ſwojich w pomjatku, kaž tał mjele tyſkazow krotch młodženzow, jało ſmjercž tež Ĺ nim pſchiſtupi na lodojtych honach wulkeje Ruſkeje, hđžež buchſa

čzi kaž wozny wot wjelka. Wutroba ƚo tšhefczjanej roshori, hdyž spomina na tajku pšcheměrnju žaloscž, kiž ƚu pšheczetpili tšƚazy jeneho jenicžkeho čzłowjeka dla! Ma krawatnych bitwisčycžach je widžecž, so wójna wot Boha njepšchidže; abo dyrbjał Wóh spodobanje mēcž nad rosteptanymi, rostakanyimi a rostšelanymi čzłowjekami, kiž tu we ƚwojej krawi leža? — Sapocžet kóždeje wójny dyrbjał ƚo w tšch ƚylsach šatepicž, kotrež ƚo jeho dla na ƚwěcže pšakaja! A tajke wójny hiščcže mjes tšhefczjanami prjódł pšchidju, kotrychž najwysšičša kaseń je: „luboscž!“ — Wot luboscže pał tehdy w Ruškej ničžo widžak nješšym. Zeno nětko tu w měrje a jednocže spja hłuboko we tšlódnej semi džecži i pokojny Europty, spja tu młodženzny, kotřiž něhdy jako džecži pluskotachu w rězy Čbro, ƚo wješelachu pod zitronomžami hory Vesuva a hrastachu pšchi móžnej Woldšy.

Tak bě młody trompejtar mornwy a my dyrbjačmy jeho wopušcžicž. Šeho tornister pał bě tšětro czežki a jako jón wotwrichmy, dha wuwali ƚo žyła hromada pjenješ — ale wone běchu i wjetšča wščitke jeno koporowe a wbohi trompejtar bě je ƚnano tež i Moskwy hačž ƚem pšchinješł. Kotrež běchu mjes nimi šlěborne, te my tšětšje šwubjerachmy, koporowe pał prjecž ƚypnyčmy.

Kaž hižom prjedy spomnich, wošta i mojich towaršchow jedyn ša druhim prjecž, wošta mornwy w lěšju ležo. Lědy bě tehodla něhdy tšdžen po pšhefcročenju Beresiny nimo, běčmy jeno hiščcže pjecž muži ƚylni, a to bě wočoło měšta Minst. Tu pał bě jara mokry a bahniščcžowy kraj, i wulkimi lěšami pšchikryty. Šako bě něhdy wočoło hodow, naš šyma a hłób šašo šatraschne čzwilowaschtaj, pšchetož my běčmy do žyly njewobydleneho kraja šajěchali. Tehodla bu na radu Bogela wobšanknjene, so dyrbimy ƚo šašo na šwiliu bóle i polnožny wobrocžicž, so byčmy ƚnano šašo šferje a lěpje na tón pučž pšchischli, po kotrymž šhromadna čžekaniža džěšče. My škoro žaneje drašty wjazny njemějachmy, a nadžijachmy ƚo, so na mrofach nješbožowneho pučža, na šmjertnej dróšy, tola nětajke wodžecže ša ƚwoje dyrkotate čžěko namakamy. Duž winyčmy ƚo bóle na prawizu, a po dvěmaj dnjomaj bu našča žadoščž dopjelnjena. Tak daloko hačž jeno móžesche wočo hladacž, běchu hona še wšchelakej wójniškej nadobu pokryte. Dróha bě kaž pošłana i čzłowjekami, i rospadanymi wosami, i kolešami, i kanonami a tež i tym, šchtož bě ša naš runje wažne, pšchetož my tež wšchelakeje potrebneje drašty namakachmy. Mornwyč tu tak wjele ležesche a čzi žaneje drašty wjazny njetřebaju — duž jich šwubšlěčachmy. Š draštu i nowa wobohacženi, ƚo hnydom šašo na lěwizu wobrocžichmy, so byčmy do Šólškeje pšchischli, pšchetož my mēnjachmy, so je ta hiščcže w šastich rukach. Daloko a ščěroko běchu pał tež tu wšny a měštacžka wopušcžene. Ludžo běchu do holow rošččěłali, šłót a druhu nadobu ƚobu wšawšchi. Tola namakachmy dnyš a dnyš we wopušcženznych bydlach hiščcže něšchto twjerdeho tšlěba, haj šamo horščcž muški. Našche šonje, kiž běchu jara šłabe, lubje radny šłomu žerichu. Mój brunacžł bě tak dele wšak, so škoro wjazny dale njemóžesche, ale wysšičhi kanonier Vogel naš i špěšchnemu pučžowanju pohanjesche. Žona a džecži jeho domoj čžehnichu. —

Šako běčmy junu šašo we wulkim lěšju wjele mil pošpochi jěchali, a tak hłódnj a lacžni, so byčmy ƚo nam čžrjewa šwobrocžecž mohle, dha wuhladachmy w młodym šněšy šlěd, a tón naš wjedžesche do šorcžmy, kotraž na mrofach lěša ležesche. My drje šebi myšlachmy, so tu Rušam do rukow padnjemy, wošebje dolež našdala šylny hrimot kanonow štyšachmy a widžachmy móžne mroščele pulberoweho dyma do powětra ƚo pošbēhowacž, tola hłób naš tšhroblych čžinjesche. My pšchēd šorcžmu šastachmy. Moji towaršchojo na šonjach wostachu, ja pał šlěšch dele, so byč do domu šastchōł. Bě něšchto tajke wobštaracž, dyrbjač to i wjet-

šča ja čžinicž, dolež móžach jako Ššerb tež trochu ruški. Ša wšchu ƚwoju tšhroblosčž hromadu wšach, šaložich ruku na pistolu a šastupich do jštwy. Ma mēščze widžach, so bě šorcžmar žid, kaž to i wjetšča wšchitžny šorcžmarjo w Rušowskej ƚu. Wón pał njebē šam, ale žyła štwa bě pošna židow, kotřiž běchu wšchitžny w dolhich čžornožidžanych šastanach a šchlapach abo w šlobučach na hłowje. Woni běchu drje še ƚušodneho měštacžka bitwy dla do tuteje šbaleneje šorcžmy čžekli. Wšchitžny běchu jara naštróženi, jako ja šastupich, to jich woblicža pošakowachu. Mje pał to čžim tšhroblišcheho čžinjesche. Tola rěčach i woprēdla jara mērnijwe, žadach šebi wódku a tšlěb a pšchistajich tež hnydom, so žhrobu pšakču. Šorcžmar tak na mnje hladasche, jako by prajicž čžyžł: ty a pjenješy! a tola ƚo tež pódla bojesche. Wón mējesche šožanu čžapku na hłowje, kaž čzi drusy tajku pod šlobučami. Našch wopht bě jim njelubošny, a jako šebi ja šrucžišcho wódku a jědž žadach, dha rjekny šorcžmar, so nima wódku a tež ničžo i pšchifukowanju. Duž pošožich ja ruku šašo na pistolu a ju i pošča ščezech, prajo: „Wot čžeho dha ƚo ty a tucži ludžo šezimicže? Daj jow, šchtož našch, hewat“ — i tym našpinnych pistolu, jako byč tšelicž čžyžł. Ma tajke šlepe hroženje našta njemašy hošł a tšchicženje a šorcžmar pšchēde mnju dele padže, prajo, so ƚu tu na ranje wjele wojakow nimo čžahnyli, kotřiž běchu čžorni šwoblekani a mējachu běle nohi, a so ƚu tucži wšchitko ƚobu wšali, tak so do wjecžora ničžo dostacž njemóžemy, hačž jeno šapku palenža. Ša i teho špóšnach, so ƚu baheršny tšělžny nimo čžahnyli, pšchetož čzi běchu čžornoselenje šdrasčeni a mējachu běle gamasche. Duž dostachmy jeno šust palenža a dale ničžo. Šotom ƚo tež hiščcže woprašchach, šchto ma to na šebi, so je tu tak wjele šonjaznych štopow we wočołosčži widžecž, a wón mi wotmolwi, so ƚu tu tež někotre šta šošakow nimo jěchali. To njebē ša naš wješeka powješčž a my i teho špóšnachmy, so šmy ƚo rušowskemu wójšku bližili. Špěšchnje šašdžech hiščcže do šonjenža a wuwjedžech šebi i njeho čžorneho šonika, kotryž ƚo mi na nohi šrucžišchi byč šdāsche, hačž mój wopšlabnjeny brunacžł; teho wostajich šorcžmarjej. Šotom šhžech ƚo ryšle na noweho towaršcha a i šhwatkom wuwđzechmy i dwora. Šo njebyčmy šošakam do rukow padnyli, ƚo po šwojim šdacžu tšětry šuch na šoš podachmy; ale šchto móžesche ƚo w tajkim žyšym kraju na prawy pučž namakacž? — Mój čžorny šonik mje tak dolho njenoschesche, kaž prjedawšchi brunacžł, kiž bě mje na što mil daloko nješł. (Ššchichodnje dale.)

W šymškim čžaku.

Hdyž šyma tšchěška, howri, wichori,
Ššněh mjeczelojty i njebieš pada, wěje,
Hdyž w nahich hašach hrosny wětr drěje,
Dha špominam ja na čžas našłetni.

Ša w duchu widžu, tak ƚo šeleni
Šaj, šuka, šahon, tak wšcho rjenje ščžěje,
Šak ptacžki špěwaju a šłóncžko hřěje,
Šak kóžde štworjeńčžo ƚo wješeli.

Ššo potom prašcham: Džeržišč, wutroba,
Ty twjerdže nadžej, doměrjenje, wěru,
Hdyž ƚo čže dótka jěra tšychnota?

Hdyž šylšow tšelich picž našch i pošnej mēru,
Ma tehdy možny twoja doměra,
Tež tšochtnje šhladowacž do pšchichoda?

Šchto prašcham ƚo? Šlej, wbohu wutrobu
Tu hušto šłasnje jima poštróženje,
Hdyž njewjedra ƚo bliža ša žiwjenje
A čžěžke horjo budži šrudobu.

So kščiž by t žohnowanju dostał tu,
To spósnawaj a njespuszcz doměrjenje!
Či pschinježe twój Sběžnik wumozjenje,
Niz džesche do prjedy čer černjowu.

O njesapomń ty wěčne naléczo
Tam w Salemje, hđžež wyschšche klincza psalmy
A róže sběžnosče ktu rjenišcho.

So klawaju tam nješmjertnosče palmy,
To wěć, dha po kščižu a po horju
Či junu sběžne jutry šhadžeju!

K. A. Fiedler.

Či kščiže.

Powjedańczo po podawtu se Sserbow.

I.

Mašcha Suziza bě tołsto se kněhom pschikryta; dołho hižom mjeršnjesche, so wscho wrjeskasje. Po zylej krajnje bě so nóz rošlehnyła a wšchudže bě pušto a čicho. Tež we S. njebě na wšy žiweje dusche widžecž ani kšyščecž, we wšchitkich domskich bě hižom čma; jeno w Ssmocžez wulkej stwje knježesche wjebeła rosmołwa. Na blidže stejesche kšetra schla t rjanymi čerwjentymi jabłukami; wokoło njeho abo tež po ławach kędžachu hólzy a žortowachu mješ kóbu a t pschedlcžemi, kotrež pilnje kwoje kókwrotu wjercžachu. Seno jedyn njestarasche so wo žortu a tryfki, dokelž jemu na žort njebě. — Póđla Wjenkež Hertu kędžešche Kralež Jan a mjelcžo jej něščto porokowasche. Wona wotmolwi jemu runje tał mjelcžo a rošhladowasche so pschi tym pošmewkujó po istwje. Skóncžnje praji wóttje: „Nj, ty by jara hordy! Wšchitzy by nasche jabłuka woptali, a ty hiščecže niz.“

„Jabluka mi njeczeknu! Čhzych najprjedy to wjedžecž.“

„To powjem či drubi kóecž — pschińdž njedželu popođdnju t nam! Tule mašch nasche jabłuka! Šlej, by prawje rjane; bym je tebi khowala.“

Ma to pschińdže t nimaj Libšchez Surij, kiž bě pschi kšwecženku kędžal a na njegu stajnje kędžbowal; pschi Hercže so kšydnwšchi džesche: „Nó, Herta, njedostanu ja žane? — Sa kšyřoda smějesch tola jene!“

„Storo či njemóžu žane dacž; bym džé je Sanej khowala! — Albo kšmēm, Jano?“

„Čiń, kaž čhžesch“, wotmolwi tón trochu polhmurjenje.

„Š baj mi psches! Šchto dha wadži, byrnejž wón jene mjenje šjěđl? Šsnadž bych wšchitke dostał, hdy by tu wón njebył! — Nó, tał tola twóju dobru wolu widžu! — Ale šchto staj kšebi prjedy wo mni powjedałoj, so wobaj tał na mnje hladašchtał? — Jan tał žehlesche, so mohł mje pschekłócž.“

„Šchto měłoj wo tebi rěčžecž?“

„Nicžo wažne! Jan čhzyšche wjedžecž, čehodla bym t tobu t S. domoj schla a na njeho njedocžakala.“

„N šchto je na tym, so by se mnu, t waschim wotrocžlom a džowku schla? Šsmu kšyřodža! — Duž mi kšyřcha, kšyřodžinu domoj pschewodžecž!“

„Nětko widžišch“, schukny Herta Sanej mjelcžo do wucha, „so jeho wobrucž njemóžach.“

„Šchto šašo matał? Šsame potajnosče!“

„Prjach jemu jeno, so mašch prawje.“ — —

„Herta, puschež, čhzu tebi piščezakku dopšchascž. Mješ tym móžetaj kšebi powjedačž. Šchto wě, hacž staj so wot njedžele wjazy widžaloł?“

„Hdyž čhžesch tał dobru byčž, moje dla!“ Wona puscheži Surja te kókwrotej a rošrěčžowasche so t Janom; „Prach wšchal mi kšwěru, šchto tebi je, so pschecžo čžoko morschecžišch kaž kšhudy bur,

hdyž dawki njeswjedže? — Budž jeno wjebeły, wšchato mamy dženk pschafu.“

„Šny džé t Surjom runje tał pschecželna kaž so mnu a wěsch tola, so jeho wustacž njemóžu.“

„Mój Božičko, wón džé mi nicžo čžinił njeje! To by jara wopaki było, čhžyła-li hrosnje na njeho čžinicž.“

„Budž proschena, ščiń mi t woli, njedaj kšebi wot njeho t ničim wjazy pošlužecž; šbaluj so jeho, tał husto hacž móžesch! — Albo mašch-li jeho radšcho hacž mje, rjekł mi t prawdu, so wēm, na čžim bym.“

„Ale Jano, ty by dženk džiwny! Čžwilujesch njetrjebawšchi kšebje a mje. So čži kšwěru rjeknu, boju so jeho hñěwa, duž kšebi jemu nicžo šapowjesč njewěrju.“

Hdyž běchu pschedlcže dopšchadke a kókwrotu do kšěže sestajale, pschińdže Surij šašo t nimaj a praji: „Ša to, so bym čži pschadł, dyrbišch na přěnju schtucžku so mnu hieč.“ — A t jejnemu towaršchej so wobrocžo rjekny kšmėjo: „Ty so bjes teho t njegu nabudžesch, jeli ju dostanjesch.“

Tu hrabny Hertu rucže sa ruku, a prjedy hacž so Jan dohlada, wjercžesche so t nej hižom kšjedž stwy. Tutón njewubra kšebi žanu rejwarłku, ale pschihladowasche šrudny a mjeršaty, tał wjebele a wobidnje so pošmewkujó jeho stajny pschecžiwnił rejwaršche. Čhzyšche hižom stancž a woteńčž; tu pschińdže Herta t njemu a woprašča so: „Čžeho dla njekšy rejwarł?“

„Póđdu w runym mēre domoj, dha pschińdu jemu t woczow a njemóže mi dale klubu čžinicž!“

„Nch, wohladacž so do njeho, rejwacž póńdžesch! Čžiń, kaž by ničžo njewjedžal, potom so jemu wěšče wostudži.“

Nětko pocža so t nowa rejwacž a Jan wša Hertu a njespuschecži ju prjedy, doniž někoti so domoj hotowacž njepoczachu. Tał rucže hacž bě so Herta rubišchlo wodžela a džowzy prajila, so domoj džé, hrabny Surij jeje kókwrot a džesche: „Twój rejwarł wěšče t tobu póńdže, duž by čži kókwrot wobczěžny byl.“ — Prjedy hacž móžesche jemu wona šchto prajicž, bě hižom woteschol.

Zyke dženknišche šapocžinanje šbudžowasche Janowu njespočžnosč a dopomnjesche jeho na S... ške herzy. Džesche drje kóbu njerěčžesche pał na pucžu nicžo. Hdyž so psched Wjenkež dworom rošžohnowachu, praji Herta hiščecže junu tał wóttje, so móžesche Surij kšyščecž: „Njesapomń, pschińdž njedželu popođdnju wěšče.“

„N ja njekšmēm?“

„Njekšym prajila, so njekšmēm. Dobru nóz! Džowka hižom kšěžu wotanka.“ Š tym kšuny so do dwora a durje šawrjewšchi wostaji pschecžiwnikow kšameju. Taj so rošěńdžeschtaj, ani kšlowa kšebi njepopschėjo.

Mašhonjenja zykeho wjecžora rwdžachu Jana žałostnje a njemóžesche njedžele docžakacž, so by wot Hertu šhonil, čžehodla je jemu t piwa čžeknyła, jej rospowjedał, tał ma so napschecžo Suriej šadžeržecž, sechze-li, so jej šam dobru wostanje. Hdyž skóncžnje njedželške popođdnje pschińdže, kšwatasche t Wjenkežom. Tam trechji hižom Surja, kiž so t Wjenkom wo hospodarštwje rošrěčžowasche. To rošhori jeho t nowa, njemóžesche nicžo powjedačž, šchtož by rady čžył, pschetož tamón jara kędžbuje pschipošłuchasche. Herta powjedasche drje t nim wjazy dnyli t wonym. Ma šarschimał pał widžesche, so t tamnym runje tał wobkšhadžujetaj kaž t nim, wšebieče nan. Wón žadasche wutrobnje, so by so Surij wotšalił, ale tón wosta, doniž čžaf t wjecžeri njebě; potom džesche: „Še čžaf t wjecžeri, pójmój dom.“ — Jan widžesche, so šam šchol njeby, duž tež stany. Wjenkežy kšaschu wobemaj, so byschtał šašo na bjeřadu pschischłoj.

(Pschichodnje dale.)